

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma Laukums 8A, Rīga, LV-1939, tālr. 67221848, fakss 67220448, e-pasts neppladome@neppladome.lv

Lēmums

Rīga

24.05.2022. 16:54

Nr. 18012000002422-1

Par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (Aurēlija Ieva Druvieta, Ieva Kalderauska, Andis Plakans, Ilva Milzarāja) uz amatpersonas iniciatīvas pamata konstatēja:

2022.gada 19.maijā, izskatot Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk arī – Padome) Monitoringa departamenta 2022.gada 18.maija pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/46, Padome šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekle Ieva Kalderauska, Padomes locekle Ilva Milzarāja un Padomes loceklis Andis Plakans–

konstatē:

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom Radio” programmas “Baltkom Radio” 2022.gada 29.aprīļa raidījuma „Semj dnej i nočeļ” pārbaudi par tā atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazīnušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2022.gada 18.maija Pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/46, kurā tika konstatēts, ka programmā “Baltkom Radio” no pulksten 10:13:12 (šeit un turpmāk ieraksta laiks) līdz pulksten 10:50:45 tie izplatīts informatīvi analītiskais raidījums „Semj dnej i nočeļ” (turpmāk arī – Raidījums). Raidījumā kā vienīgā raidījuma dalībniece tiek pieteikta ekonomiste Jevģēnija Zaiceva, kura attālināti piedalās Raidījuma tiešraidē. Raidījuma vadītājs tikai epizodiski uzdot kādu konkretizējošu jautājumu. Visa raidījuma garumā tiek pausts J.Zaicevas viedoklis par ekonomiku, politiku, sociālajiem jautājumiem un arī cita rakstura jautājumiem.

[2.1] No pulksten 10:20:30 J.Zaiceva saka, ka “situācija saasinājās 2021. gada novembrī un decembrī, kad Krievija pieprasīja ASV un NATO valstīm pildīt agrāk solītās garantijas par drošības garantiju nodrošināšanai Krievijai. J.Zaiceva saka, ka visi (domāts NATO un īpaši ASV) nekādā veidā nereaģēja uz Krievijas atgādinājumu par solītajām garantijām un, ja viņa pareizi atceroties, tad 24.februārī militārā operācija Ukrainā, kura pāraug karā. J.Zaiceva saka, ka nesen dzirdējusi, ka šis karš var izplesties arī uz citām valstīm, jo pēc Ukrainas iniciatīvas karš varētu pārmesties uz Piedņestras republiku un Moldāviju. J.Zaiceva attaisno Krievijas uzsāktu karu Ukrainā (tiek pausta nostāja, ka NATO it kā nepilda savu sarunās izteikto solījumu par nepaplašināšanos un bruņojuma izvietošanu pie Krievijas robežas) tāpat tiek arī nepamatoti

uzsvērts, ka Ukrainas valsts varētu būt atbildīga par Moldāvijas iesaisti karā.

[2.2] No pulksten 10:22:40 J.Zaiceva pauž nostāju, ka "Eiropas Savienība (turpmāk arī – ES) kā nodzīts un nobaidīts zirgs, kuram uz ir uzliktas klapes, tika priekšā parādīts bīstamas rusofobijas burkāns un tika pieņemtas sankcijas, neredzot, ka pašai ES zem kājām deg zeme. J.Zaiceva turpina un saka, ka visas sankcijas, ko ES esot pieņēmusi, pirmkārt, esot sitiens pa pašas ES ekonomiku. Šādu Raidījuma viešņas nostāju nekādā veidā neatspēko Raidījuma vadītājs. Ievērojot minēto, Raidījuma klausītājiem tiek radīts iespaids, ka Eiropas Savienība (tajā skaitā Latvija) pati rada sev iespējamu apdraudējumu, piemērojot sankcijas Krievijai.

[2.3] No pulksten 10:23:20 J.Zaiceva saka, ka "Latvijā situācija esot vēl sarežģītāka, jo jau pirms visiem šiem notikumiem (domāts Krievijas uzsāktais karš Ukrainā un tam sekojošās ES sankcijas) premjers Kariņš esot pateicis, ka tranzīts, kas ir nopietna Latvijas ekonomikas sastāvdaļa, esot pateicis, ka tranzīts esot nolādētās (prokljatoj) okupācijas pēctecis. Tiek netieši pausta atbalstoša attieksme (ironiskais teiciens "prokljatoja okupācija") par Latvijas okupāciju 1940.gadā.

[2.4] No pulksten 10:37:30 J.Zaiceva pauž nostāju, ka vajadzētu gatavoties nākamajai apkures sezonai un neparakstīties zem visām pieņemtajām sankcijām, mazāk klaigāt un tādējādi nodarot mazāk sliktu savai valstij. J.Zaiceva saka, ka viņa teiktu tā, ka nenodarot slikti savam valstiskumam. Tādējādi tiek izteikts netiešs aicinājums Latvijai neatbalstīt sankcijas pret Krieviju un nesniegt atbalstu Ukrainai.

[2.5] No pulksten 10:39:30 J.Zaiceva saka, ka viņu uztraucot drošība, jo gan latviešu, gan krievu masu mediji ir pārpildīti ar informāciju par karu Ukrainā un bēgļiem. Šie karstie fakti ir baisi un visu laiku tiek runāts par šīm šausmām (strashilki) un neviens negrib saprast kādas problēmas ir Latvijas pamatiedzīvotājiem. Šādā situācijā masu mediji mums stāstot par karu un baidot un te viņa redzot apdraudējumu, jo valdībai vajagot stiprināt iedzīvotāju psiholoģisko un fizisko noskaņojumu ar rehabilitācijas procedūru. Padome norāda, ka arī šajā Raidījuma daļā Raidījuma vadītājs viešņu nepārtrauc, kā arī nepauž pretēju nostāju par nepieciešamību atspoguļot dažādus notikumus pasaulē, tajā skaitā arī Ukrainā.

[2.6] No pulksten 10:44:01 J.Zaiceva prognozē, ka "arī pēc miera noslēgšanas (domāts starp Ukrainu un Krieviju) nesaskatot, ka sadarbības procesi varētu pilnībā atjaunoties. Vienīgi tad, kad nebūs (budžet otsustvovatj) ne de facto, ne de jure tie subjekti, kas noteica šīs sankcijas (netiek konkrēti nosaukts, kas tie par subjektiem, kuru nebūs, bet sankcijas lielākoties nosaka tieši Eiropas Savienība un Amerikas Savienotās Valstis). Šajā situācijā būtībā Raidījumā izskan informācija par to, ka valstis, kuras ir noteikušas sankcijas pret Krieviju, ja nepārtrauks noteikt sankcijas, nepastāvēs ne de facto, ne de jure..

[3] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 26.panta pirmās daļas 7.punkts nosaka: „Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert aicinājumu, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību.”

[4] Savukārt Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes "Vadlīnijas Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta "Programmu veidošanas ierobežojumi" pirmās daļas piemērošanai"[1] ir izstrādātas, lai veicinātu vienotu elektronisko plašsaziņas līdzekļu izpratni par EPLL 26.panta pirmajā daļā (tajā skaitā arī 7.punktā) noteiktajiem programmu veidošanas ierobežojumiem un sniegtu tiesību normu skaidrojumu, lai nodrošinātu to ievērošanu un izpildi.

[5] Esošajā ģeopolitiskajā situācijā ir īpaši svarīgi sabiedrību informēt par notikumiem pasaulē, sniegt precīzu, pārbaudītu informāciju, kas neietver aicinājumus, kas apdraud valsts drošību. Vienlaikus ar viedokļu daudzveidību nepieciešams nodrošināt arī žurnālistu un raidījuma vadītāju spēju profesionāli vadīt raidījumu, precizēt un nepieciešamības gadījumā paust alternatīvu informāciju, kā arī atspēkot Raidījuma dalībnieku pausto informāciju. Esošajā situācijā nav pieļaujams, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās tiek pausta informācija, kas tiešā vai netiešā veidā satur aicinājumus, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību un drošību. Ievērojot minēto, secināms, ka kopējais Raidījuma naratīvs ir vērsts uz to, ka Latvijai un Eiropas Savienībai nebūtu jānosaka sankcijas Krievijai, jo tādējādi var tikt nodarīts kaitējums arī Latvijai. Raidījumā tiek pausta informācija un aicinājumi,

kas, iespējams tiešā vai netiešā veidā apdraud valsts drošību un dažādu sabiedrības grupu mierīgu līdzāspastāvēšanu.

[6] Ievērojot minēto, secināms, ka Raidījumā, iespējams pārkāpti EPLL 26.panta pirmās daļas 7.punktā noteiktie programmu veidošanas nosacījumi, tādējādi izdarot EPLL 80.panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[1]Pieejams:https://www.neplpadome.lv/lv/assets/documents/Normative%20Akti/Vadl%C4%ABnijas_EPLL_26.pants_11.03.2021.pdf (skatīts 2022.gada 18.maijā).

Tiesiskais pamats:

Administratīvās atbildības likums:

- 116.pants 2.punkts Administratīvā pārkāpuma procesu uzsāk: uz amatpersonas iniciatīvas pamata;
- 117.pants pirmā daļa 1.punkts Iegūstot ziņas par iespējamu administratīvo pārkāpumu, amatpersona, ja nepieciešams, normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros pārbauda šīs ziņas un ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no ziņu iegūšanas dienas pieņem vienu no šādiem lēmumiem: par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums:

- 26.pants pirmā daļa 7.punkts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un raidījumos nedrīkst ietvert: aicinājumu, kas apdraud valsts drošību vai būtiski apdraud sabiedrisko kārtību vai drošību;
- 80.pants pirmā daļa Par šajā likumā noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpšanu vai pienākumu neievērošanu attiecībā uz elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanu vai pakalpojumu sniegšanu pēc pieprasījuma piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz divtūkstoš naudas soda vienībām.

Nolēma:

1. Uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu.

2. Atzīt par pie atbildības saucamo personu: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltkom radio", reģistrācijas numurs 40003862550.

Administratīvās atbildības likums 41. pants. Pie atbildības saucamās personas tiesības un pienākumi

(1) Pie atbildības saucamajai personai ir šādas tiesības:

- 1) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas;
- 2) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā;
- 3) sniegt paskaidrojumus;
- 4) lietot valodu, kurā tā spēj sazināties, kā arī izmantot tulka palīdzību, ja šī persona neprot valodu, kurā notiek administratīvā pārkāpuma process;
- 5) zināt, par kāda pārkāpuma izdarīšanu tā tiek saukta pie atbildības;
- 6) izteikt lūgumus;
- 7) iesniegt pierādījumus;
- 8) pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu.

(2) Pie atbildības saucamajai personai ir šādi pienākumi:

- 1) noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā;
- 2) nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi;
- 3) paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas, juridiskās adreses vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā;

- 4) pārtraukt pārkāpumu, par kuru tā tiek saukta pie atbildības;
- 5) ievērot piemēroto procesuālo piespiedu līdzekli.

3. Paziņot lēmumu: Pie atbildības saucamā persona Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltkom radio", reģistrācijas numurs 40003862550.

Ivars Āboliņš
Priekšsēdētājs
Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Dokuments sagatavots Administratīvo pārkāpumu atbalsta informācijas sistēmā.

Lēmums nav pārsūdzams.